

V?c C-453/05

Volker Ludwig

v.

Finanzamt Luckenwalde

(žádost o rozhodnutí o p?edb?žné otázce podaná Finanzgericht des Landes Brandenburg)

„Šestá sm?rnice – DPH – Pojem ‚sjednání úv?ru‘ “

Rozsudek Soudního dvora (prvního senátu) ze dne 21. ?ervna 2007 I ? 0000

Shrnutí rozsudku

1. *Da?ová ustanovení – Harmonizace právních p?edpis? – Dan? z obratu – Spole?ný systém dan? z p?ídané hodnoty – Osvobození od dan? stanovená šestou sm?rnicí*

[Sm?rnice Rady 77/388, ?l. 13 ?ást B písm. d) bod 1]

2. *Da?ová ustanovení – Harmonizace právních p?edpis? – Dan? z obratu – Spole?ný systém dan? z p?ídané hodnoty – Osvobození od dan? stanovená šestou sm?rnicí*

[Sm?rnice Rady 77/388, ?l. 13 ?ást B písm. d) bod 1]

1. Okolnost, že osoba povinná k dani analyzuje majetkovou situaci jí vyhledaných zákazníků s cílem zprostit?edkovat jim úv?r, není p?ekážkou uznání existence pln?ní spo?ívajícího ve sjednání úv?ru, které je osvobozeno od dan? ve smyslu ?l. 13 ?ásti B písm. d) bodu 1 šesté sm?rnice 77/388 o harmonizaci právních p?edpis? ?lenských stát? týkajících se daní z obratu, pokud je pln?ní spo?ívající ve sjednání úv?ru nabízené uvedenou osobou povinnou k dani považováno za hlavní pln?ní, k n?muž je poskytování majetkového poradenství pln?ním vedlejším, takže toto vedlejší pln?ní sdílí s hlavním pln?ním stejný da?ový režim. Vnitrostátnímu soudu p?ísluší ur?it, zda se o takový p?ípad jedná ve sporu, o n?mž rozhoduje.

(viz bod 20, výrok 1)

2. Okolnost, že osoba povinná k dani nemá smluvní vztah s žádnou ze stran smlouvy o úv?ru, k jejímuž uzav?ení p?isp?la, a že nenavázala p?ímý kontakt s žádnou z uvedených smluvních stran, nebrání tomu, aby uvedená osoba povinná k dani poskytovala službu sjednávání úv?ru osvobozenou od dan? ve smyslu ?l. 13 ?ásti B písm. d) bodu 1 šesté sm?rnice 77/388 o harmonizaci právních p?edpis? ?lenských stát? týkajících se daní z obratu.

Pln?ní osvobozená od dan? na základ? ?l. 13 ?ásti B písm. d) bodu 1 šesté sm?rnice jsou vymezena v závislosti na povaze poskytování služeb, a nikoliv v závislosti na poskytovateli nebo p?íjemci služby. Toto ustanovení totiž v?bec neodkazuje na posledn? uvedené. Uvedené zjišt?ní platí rovn?ž ohledn? povahy vztahu mezi zprostit?edkovatelem a smluvními stranami v rozsahu, v jakém zn?ní ?l. 13 ?ásti B písm. d) bodu 1 šesté sm?rnice neobsahuje v tomto ohledu žádnou informaci.

Krom toho zn?ní ?l. 13 ?ásti B písm. d) bodu 1 šesté sm?rnice v zásad? nevylučuje, aby byla

řinnost sjednání rozdřlena na řzně odlišné služby, které tak mohou spadat pod pojem „sjednání úvřru“ ve smyslu uvedeného ustanovení a být předmřtem v nřm stanoveného osvobození od danř. Za řřchto podmínek ze řásady dařové neutrality vyplřvá, ře subjekty musí mít možnost zvolit zpřsob organizace, který jim z řřstř hospodářského hlediska nejlěpe vyhovuje, aniř by podstupovaly riziko vylouření svřch plnřní z osvobození od danř stanoveného uvedeným ustanovením.

(viz body 25–26, 34–35, 40, výrok 2)

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (prvního senátu)

21. řervna 2007(*)

„Šestá smřnice – DPH – Pojem ‚sjednání úvřru‘ “

Ve vřci Cř453/05,

jejímř předmřtem je řádost o rozhodnutí o předbřžné otázce na základř řlánku 234 ES, podaná rozhodnutím Finanzgericht des Landes Brandenburg (Nřmecko) ze dne 23. listopadu 2005, dořlřm Soudnímu dvoru dne 20. prosince 2005, v řízení

Volker Ludwig

proti

Finanzamt Luckenwalde,

SOUDNÍ DVŘR (první senát),

ve sloření P. Jann, předseda senátu, A. Tizzano, A. Borg Barthet, M. Ileřř a E. Levits (zpravodaj), soudci,

generální advokát: P. Mengozzi,

vedoucí soudní kancelář:e B. Fülöp, rada,

s přihlédnutím k řísemné řásti řízení a po jednání konaném dne 8. března 2007,

s ohledem na vyjádření předlořená:

- za V. Ludwiga K. Landrym, Rechtsanwalt,
- za nřmeckou vládu C. Schulze-Bahr, jako zmocnřnkyní,
- za řeckou vládu M. Apessosem a Z. Chatzipavlou, jako zmocnřnci,
- za francouzskou vládu G. de Berguesem a J.řC. Graciou, jako zmocnřnci,

– za Komisi Evropských společenství D. Triantafyllouem a W. Möllsem, jako zmocněnci, s přihlédnutím k rozhodnutí, přijatému po vyslechnutí generálního advokáta, rozhodnout věci bez stanoviska,

vydává tento

Rozsudek

1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu čl. 13 části B písm. d) bodu 1 šesté směrnice Rady 77/388/EHS ze dne 17. května 1977 o harmonizaci právních předpisů členských států týkajících se daní z obrátu – Společný systém daní z přidané hodnoty: jednotný základ daní (Úř. věst. L 145, s. 1; Zvl. vyd. 09/01, s. 23, dále jen „šestá směrnice“), a zejména pojmu „sjednání úvěru“ uvedeného ve zmíněném ustanovení.

2 Tato žádost byla podána v rámci sporu mezi V. Ludwigem (dále jen „žalobce v původním řízení“), majetkovým poradcem, a Finanzamt Luckenwalde, ve věci odmítnutí ze strany posledně uvedeného osvobodit od daní z obrátu provizi v určité výši 267 eur získanou žalobcem v původním řízení v průběhu prvního čtvrtletí roku 2005.

Právní rámec

Právní úprava Společenství

3 Podle čl. 2 odst. 1 šesté směrnice je předmětem daní z přidané hodnoty (dále jen „DPH“) dodání zboží nebo poskytování služeb za protiplnění uskutečněné v tuzemsku osobou povinnou k dani, která jedná jako taková.

4 Článek 13, nazvaný „Osvobození od daní v tuzemsku“, stanoví:

„[...]“

B. Ostatní případy osvobození

Aniž jsou dotčeny jiné předpisy Společenství, osvobodí členské země od daní následující plnění, a to za podmínek, které samy stanoví k zajištění správného a jednoznačného uplatnění těchto osvobození a k zamezení jakýchkoli daňových úniků, vyhýbání se daňovým povinnostem či zneužití daňového režimu:

[...]

d) tyto operace:

1. poskytnutí a sjednání úvěru a správa úvěru osobou, která jej poskytl;

[...]“

Vnitrostátní právní úprava

5 Relevantní ustanovení zákona o dani z obrátu ve znění platném v době rozhodné z hlediska skutkového stavu v projednávané věci (Umsatzsteuergesetz BGBl. 1979 I, s. 1953) zní takto:

„Článek 1 – Zdanitelná plnění

1) Předmětem daně z obrátu jsou tato plnění:

1. dodání zboží nebo poskytování služeb za protiplnění uskutečně v tuzemsku podnikatelem v rámci jeho podnikatelské činnosti.

[...]

Článek 4 – Osvobození v případě dodání zboží nebo poskytování služeb

Od daně z obrátu jsou osvobozena tato plnění spadající pod čl. 1 odst. 1 bod 1:

[...]

8. a) poskytnutí a sjednání úvěru, [...]"

Spor v prvodním řízení a předběžné otázky

6 Žalobce v prvodním řízení vykonává povolání nezávislého majetkového poradce na úřet společnosti Deutsche Vermögensberatung AG (dále jen „DVAG“) na základě smlouvy o obchodním zastoupení.

7 DVAG prostřednictvím svého delegovaného zástupce, který jedná jako majetkový poradce, poskytuje soukromým osobám různé finanční produkty, jako například úvěry, u nichž s jejich poskytovateli předem vymezila všeobecné podmínky.

8 Za tím účelem majetkový poradce vyhledává jménem DVAG možné zákazníky, aby je pozval na schůzku s cílem ohodnotit jejich majetek a určit jejich případné investiční potřeby.

9 Po provedení analýzy finanční situace takto kontaktované osoby prostřednictvím softwaru poskytnutého ze strany DVAG majetkový poradce dotčené osobě nabídne finanční produkty, které by mohly odpovídat jejím potřebám.

10 Pokud se dotčená osoba vyjádří ve prospěch úvěru, poradce připraví závazný návrh smlouvy, který je po podepsání zákazníkem zaslán DVAG ke kontrole správnosti. DVAG zašle návrh smlouvy poskytovateli úvěru, který jej může přijmout, změnit či odmítnout.

11 V případě uzavření smlouvy obdrží DVAG provizi od poskytovatele úvěru. DVAG pak majetkovému poradci, jako svému delegovanému zástupci a jako protihodnotu za jeho činnost při uzavírání uvedené smlouvy, vyplátí provizi, jejíž výše závisí na podmínkách smlouvy o obchodním zastoupení. Zákazník neplatí provizi ani DVAG, ani poradci.

12 Poradce je pověřen udržováním vztahů se zákazníky po uzavření každé smlouvy o úvěru.

13 V souladu s uvedeným postupem obdržel žalobce v prvodním řízení od DVAG, jako delegovaný zástupce, provizi v určité výši 267 eur poté, co přispěl k uzavření smlouvy o úvěru v prvním čtvrtletí roku 2005. Vzhledem k tomu, že žalobce v prvodním řízení má za to, že plnění jím uskutečně, jež vedlo k vyplacení uvedené provize, je osvobozeno od DPH na základě čl. 13 části B písm. d) bodu 1 šesté směrnice, napadá před Finanzgericht des Landes Brandenburg vybrání uvedené daně ve výši 16 % ze strany německé daňové správy.

14 V tomto kontextu se Finanzgericht des Landes Brandenburg rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Jedná se o plnění spočívající ve sjednání ve smyslu čl. 13 části B písm. d) bodu 1 šesté

směrnice, pokud osoba povinná k dani – případně zastoupená delegovaným zástupcem – zprostředkovává klientům, které vyhledala, úvazy schválené různými poskytovateli, s nimiž se předtím dohodla na obecných podmínkách pro své klienty a od nichž získává provizi za sjednání produktu, i když přitom zjišťuje a analyzuje majetkovou situaci klientů, jakož i jejich osobní a finanční potřeby, nebo se v případě tohoto plnění jedná o nesamostatné vedlejší plnění k hlavnímu plnění finanční služby, jež není zahrnuto do čl. 13 části B písm. d) bodu 1 šesté směrnice?

2) Předpokládá osvobození od daně z obrátu pro sjednání úvazu podle čl. 13 části B písm. d) bodu 1 šesté směrnice, že:

a) mezi zprostředkovatelem na straně jedné a příjemcem úvazu nebo poskytovatelem úvazu na straně druhé existuje přímý smluvní vztah a

b) zprostředkovatel musí navázat kontakt nejen s příjemcem úvazu, ale i s poskytovatelem úvazu a sám s ním musí sjednat konkrétní podmínky smlouvy,

nebo se osvobození od daně vztahuje i na placení provize, kterou získává osoba povinná k dani od hlavního zástupce, pro něž pracuje jako jeho delegovaný zástupce a jehož jménem jedná s klienty, jako protihodnotu za to, že tito klienti uzavírají úvazové smlouvy s poskytovateli označenými hlavním zástupcem, aniž by však delegovaný zástupce byl v kontaktu s poskytovatelem úvazu?

K předběžným otázkám

K první otázce

15 Podstatou první otázky předkládajícího soudu je, které z věcí žalobce v předmětném řízení, tedy sjednání úvazu, či majetkové poradenství, je rozhodující při kvalifikaci takového plnění z jeho strany ve vztahu k osvobození uvedenému v čl. 13 části B písm. d) bodu 1 šesté směrnice.

16 Z předkládacího rozhodnutí vyplývá, že věc žalobce v předmětném řízení sestává jednak z poradenství pro zákazníky ohledně jejich finanční situace, a jednak z věcí směřujících k tomu, aby poslední uvedený v případě potřeby uzavřeli smlouvu o úvazu. Za tuto věc žalobce v předmětném řízení obdrží jako odměnu část provize vyplacené DVAG ze strany poskytovatelů úvazu, přičemž tato odměna podléhá splnění podmínky, že majetkový poradce, jako delegovaný zástupce DVAG, přispěje k uzavření smlouvy o úvazu mezi těmito poskytovateli a zákazníky, které získal.

17 Z čl. 2 odst. 1 šesté směrnice, který vymezuje oblast působnosti uvedené směrnice vyplývá, že každé poskytování služby je třeba obvykle považovat za oddělené a samostatné a že plnění spočívající z hospodářského hlediska v poskytování jediné služby nemůže být uměle rozděleno, aby nebylo narušeno fungování systému DPH, takže je třeba vyhledat charakteristické prvky dotčené operace, aby bylo možno určit, zda osoba povinná k dani poskytuje svému zákazníkovi, považovanému za přeměrného spotřebitele, několik odlišných hlavních plnění, nebo jediné plnění (rozsudek ze dne 25. února 1999, CPP, C-349/96, Recueil, s. I-973, bod 29).

18 V tomto ohledu se jedná o jediné plnění zejména v případech, kde je třeba jeden nebo více prvků považovat za hlavní plnění, zatímco, naopak, jeden nebo více prvků je třeba považovat za jedno nebo více vedlejších plnění sdílejících s hlavním plněním stejný daňový režim. Plnění musí být považováno za vedlejší k plnění hlavnímu, pokud samo o sobě není pro zákazníka cílem, nýbrž prostředkem k získání prospěchu z hlavního plnění za nejvýhodnějších podmínek (rozsudky

ze dne 22. října 1998, Madgett a Baldwin, C-308/96 a C-94/97, Recueil, s. I-6229, bod 24, a výše uvedený rozsudek CPP, bod 30).

19 Ve věci v původním řízení jednak okolnost, že plnění ze strany DVAG a jejího delegovaného zástupce jsou odmítnuta ze strany poskytovatelů úvěrů, pouze pokud zákazníci, jež získal a jimž radil majetkový poradce, uzavřou smlouvu o úvěru, vede k tomu, aby bylo sjednání považováno za hlavní plnění a poskytování poradenství pouze za vedlejší plnění. A jednak se sjednání úvěru zdá být rozhodujícím plněním pro příjemce úvěru, jakož i pro poskytovatele úvěrů, v rozsahu, v jakém k účinnosti majetkového poradenství dochází pouze v předěžné fázi a v jakém je tato účinnost omezena na pomoc zákazníkovi vybrat si mezi různými finančními produkty ty, které jsou nejlépe přizpůsobeny jeho situaci a potřebám.

20 Je tedy namístě odpovědět na první položenou otázku tak, že okolnost, že osoba povinná k dani analyzuje majetkovou situaci jí vyhledaných zákazníků s cílem zprostředkovat jim úvěr, není překážkou uznání existence plnění spočívajícího ve sjednání úvěru, které je osvobozeno od daně ve smyslu čl. 13 části B písm. d) bodu 1 šesté směrnice, pokud s ohledem na výše uvedené prvky výkladu musí být plnění spočívající ve sjednání úvěru nabízené uvedenou osobou povinnou k dani považováno za hlavní plnění, k němuž je poskytování majetkového poradenství plněním vedlejším, takže toto vedlejší plnění sdílí s hlavním plněním stejný daňový režim. Vnitrostátnímu soudu přísluší určit, zda se o takový případ jedná ve sporu, o němž rozhoduje.

Ke druhé otázce

Úvodní poznámky

21 Je na místě připomenout, že výrazy použité pro vymezení osvobození od daně uvedených v článku 13 šesté směrnice je třeba vykládat striktně vzhledem k tomu, že tato osvobození představují odchylky od obecné zásady, podle níž je DPH vybírána z každého poskytování služeb uskutečněného osobou povinnou k dani za protiplnění (rozsudky ze dne 15. června 1989, Stichting Uitvoering Financiële Acties, 348/87, Recueil, s. 1737, bod 13, a ze dne 5. června 1997, SDC, C-2/95, Recueil, s. I-3017, bod 20).

22 Je rovněž ustálenou judikaturou, že uvedená osvobození od daně představují autonomní pojmy práva Společenství, jejichž účelem je odstranit rozdíly v používání režimu DPH mezi jednotlivými členskými státy a které musejí být zasazeny do obecného kontextu společeného systému DPH (rozsudky ze dne 8. března 2001, Skandia, C-240/99, Recueil, s. I-1951, bod 23, a ze dne 3. března 2005, Arthur Andersen, C-472/03, Sb. rozh. s I-1719, bod 25).

23 Výraz „sjednání“ obsažený v bodech 1 až 5 čl. 13 části B písm. d) šesté směrnice není uvedenou směrnicí vymezen. Soudní dvůr však v kontextu bodu 5 uvedeného ustanovení rozhodl, že tento výraz označuje účinnost poskytovanou zprostředkovatelem, jenž nezaujímá postavení strany smlouvy o finančním produktu a jehož účinnost se liší od typických smluvních plnění poskytovaných stranami takových smluv. Sjednání je totiž služba poskytovaná smluvní stranou a odmítnutá touto smluvní stranou jako oddělený akt zprostředkování. V tomto ohledu je cílem takové účinnosti učinit vše nezbytné k tomu, aby smluvní strany uzavřely smlouvu, aniž by zprostředkovatel měl vlastní zájem ohledně obsahu smlouvy (viz v tomto smyslu rozsudek ze dne 13. prosince 2001, CSC Financial Services, C-235/00, Recueil, s. I-10237, bod 39). Naopak se nejedná o účinnost sjednávání, jestliže některá ze smluvních stran svěří subdodavateli část zásadních úkonů souvisejících se smlouvou (viz v tomto smyslu výše uvedený rozsudek CSC Financial Services, bod 40).

24 Předkládající soud se táže, zda pojem sjednání ve smyslu čl. 13 části B písm. d) bodu 1 šesté směrnice předpokládá jednak existenci smluvního vztahu mezi poskytovatelem služby

sjednání úv?ru a jednou ze stran smlouvy o úv?ru, a jednak, v p?ípad? záporné odpov?di, zda je za ú?elem uplatn?ní osvobození podle bodu 1 uvedeného ?lánku požadován p?ímý kontakt mezi uvedeným poskytovatelem a ob?ma stranami smlouvy o úv?ru.

K nezbytnosti smluvního vztahu mezi zprost?edkovatelem a jednou ze smluvních stran

25 Je t?eba poukázat na to, že pln?ní osvobozená od dan? na základ? ?l. 13 ?ásti B písm. d) bodu 1 šesté sm?rnice jsou vymezena v závislosti na povaze poskytování služeb, a nikoliv v závislosti na poskytovateli nebo p?íjemci služby. Toto ustanovení totiž v?bec neodkazuje na posledn? uvedené [viz obdobn?, ohledn? ?l. 13 ?ásti B písm. d) bod? 3 a 5 šesté sm?rnice, výše uvedený rozsudek SDC, bod 32, a ohledn? ?l. 13 ?ásti B písm. d) bodu 6 uvedené sm?rnice rozsudek ze dne 4. kv?tna 2006, Abbey National, C?169/04, Sb. rozh. s. I? 4027, bod 66].

26 Uvedené zjišt?ní platí rovn?ž ohledn? povahy vztahu mezi zprost?edkovatelem a smluvními stranami v rozsahu, v jakém zn?ní ?l. 13 ?ásti B písm. d) bodu 1 šesté sm?rnice neobsahuje v tomto ohledu žádnou informaci.

27 Z judikatury Soudního dvora totiž vyplývá, že aby byly kvalifikovány jako pln?ní osvobozená od dan? ve smyslu ?l. 13 ?ásti B písm. d) šesté sm?rnice, musejí poskytované služby tvo?it samostatnou skupinu posuzovanou jako celek, jejímž ú?elem je vykonání specifických a podstatných ?inností služby sjednání [viz v tomto smyslu, ohledn? ?l. 13 ?ásti B písm. d) bodu 5 šesté sm?rnice, výše uvedené rozsudky SDC, bod 66, a CSC Financial Services, bod 25, jakož i ohledn? ?l. 13 ?ásti B písm. d) bodu 6 uvedené sm?rnice výše uvedený rozsudek Abbey National, bod 70].

28 V tomto ohledu Soudní dv?r rozhodl, že ?innost sjednání je zprost?edkovatelskou ?inností, jež m?že sestávat, mimo jiné, z upozorn?ní smluvní strany na p?íležitosti k uzav?ení takové smlouvy, navázání kontaktu s druhou smluvní stranou a zprost?edkování, jménem zákazníka a na jeho ú?et, podrobností vzájemných pln?ní, p?í?emž ú?elem takové ?innosti je u?init vše nezbytné k tomu, aby smluvní strany uzav?ely smlouvu, aniž by zprost?edkovatel m?l vlastní zájem ohledn? obsahu smlouvy [viz v tomto smyslu, ohledn? ?l. 13 ?ásti B písm. d) bodu 5 šesté sm?rnice, výše uvedený rozsudek CSC Financial Services, bod 39].

29 Z výše uvedeného tedy vyplývá, že uznání ?innosti sjednávání jako pln?ní osvobozeného od dan? ve smyslu ?l. 13 ?ásti B písm. d) bodu 1 šesté sm?rnice nemusí nezbytn? záviset na existenci smluvního vztahu mezi poskytovatelem služby sjednávání a jednou ze stran smlouvy o úv?ru.

30 V rozporu s tím, co tvrdí n?mecká vláda, není uvedené zjišt?ní dot?eno okolností, že Soudní dv?r v bod? 39 výše uvedeného rozsudku CSC Financial Services uvedl, že ?innost sjednávání je službou poskytovanou smluvní stran? a odm?tovaná touto smluvní stranou jako odd?lený akt zprost?edkování.

31 P?edevším totiž v uvedené v?ci CSC Financial Services nebyla otázka existence smlouvy mezi poskytovatelem a p?íjemcem služby, v daném p?ípad? mezi CSC Financial Services Ltd a Sun Alliance Group, sporná. Z bodu 7 uvedeného rozsudku vyplývá, že v daném p?ípad? existoval smluvní vztah. Navzdory této okolnosti však Soudní dv?r konstatoval, s výhradou posouzení skutkových okolností v?ci p?edkládajícím soudem, že CSC Financial Services Ltd, zdá se, vykonávala podobnou ?innost jako subdodavatel, jemuž jedna se smluvních stran sv?ila prosté materiální úkony související se smlouvou a nespádající do p?sobnosti ?l. 13 ?ásti B písm. d) bod? 3 až 5 šesté sm?rnice (výše uvedený rozsudek CSC Financial Services, bod 40). Zjišt?ní Soudního dvora ohledn? existence smluvního vztahu mezi poskytovatelem a p?íjemcem služby tedy nemohlo mít význam v argumentaci Soudního dvora, který mu p?í?ítala n?mecká vláda ve

svých vyjádřeních.

32 Dále je třeba připomenout jednak, že v uvedené věci Soudní dvůr s odkazem na body 64 a 66 výše uvedeného rozsudku SDC zdůraznil povahu činností CSC Financial Services Ltd jako základní aspekt pro účely určení, zda poslední jmenovaná poskytovala plnění osvobozené od daně ve smyslu čl. 13 části B písm. d) bodů 3 až 5 šesté směrnice (výše uvedený rozsudek CSC Financial Services, body 23 až 28). A jednak v úvodu k bodu 39 uvedeného rozsudku rozhodl, že nebylo nezbytné přezkoumávat přesný rozsah výrazu „sjednání“.

33 V důsledku toho nemůže uplatnění osvobození od daně podle čl. 13 části B písm. d) bodu 1 šesté směrnice záviset na existenci smluvního vztahu mezi poskytovatelem a příjemcem služby sjednávání a stranou smlouvy o úveru, ale musí být posouzeno s ohledem na samotnou povahu poskytované služby a její účel, jak připomíná bod 23 tohoto rozsudku.

K nezbytnosti přímého kontaktu mezi zprostředkovatelem a oběma smluvními stranami

34 Je na místě zdůraznit, že znění čl. 13 části B písm. d) bodu 1 šesté směrnice v zásadě nevylučuje, aby byla činnost sjednávání rozdělena na různé odlišné služby, které tak mohou spadat pod pojem „sjednání úveru“ ve smyslu uvedeného ustanovení a být předmětem v něm stanoveného osvobození od daně [viz v tomto smyslu, ohledně čl. 13 části B písm. d) bodu 3 šesté směrnice, výše uvedený rozsudek SDC, bod 64; ohledně čl. 13 části B písm. d) bodu 5 uvedených směrnic výše uvedený rozsudek CSC Financial Services, bod 23, jakož i ohledně čl. 13 části B písm. d) bodu 6 uvedených směrnic výše uvedený rozsudek Abbey National, bod 67].

35 Za těchto podmínek ze zásady daňové neutrality vyplývá, že subjekty musí mít možnost zvolit způsob organizace, který jim z hlediska hospodářského hlediska nejlépe vyhovuje, aniž by podstupovaly riziko vyloučení svých plnění z osvobození od daně podle čl. 13 části B písm. d) bodu 1 šesté směrnice [viz v tomto smyslu, ohledně čl. 13 části B písm. d) bodu 6 šesté směrnice, výše uvedený rozsudek Abbey National, bod 68].

36 Nicméně jak bylo připomenuto v bodě 27 tohoto rozsudku, aby byla kvalifikována jako plnění osvobozené od daně ve smyslu čl. 13 části B písm. d) bodu 1 šesté směrnice, musí poskytovaná služba tvořit samostatnou skupinu posuzovanou jako celek, jejímž účelem je vykonání specifických a podstatných činností služby sjednávání.

37 V důsledku toho, čl. 13 část B písm. d) bod 1 šesté směrnice nebrání tomu, aby za okolností věci projednávané v původním řízení byla služba sjednávání úveru rozdělena na dvě plnění, jedno poskytnuté hlavním zástupcem, tedy DVAG, v rámci jednání s poskytovateli úverů, a druhé poskytnuté delegovaným zástupcem, tedy žalobcem v původním řízení, jako majetkovým poradcem, v rámci jednání s příjemci úverů.

38 Je třeba připomenout, že podle bodu 39 výše uvedeného rozsudku CSC Financial Services je sjednávání zprostředkovatelskou činností, jež může sestávat, mimo jiné, z upozornění smluvní strany na příležitosti k uzavření takové smlouvy, přičemž účelem takové činnosti je uinit vše nezbytné k tomu, aby smluvní strany uzavřely smlouvu, aniž by zprostředkovatel měl vlastní zájem ohledně obsahu smlouvy. Pojem sjednávání tedy nutně nepředpokládá, že zprostředkovatel, jako delegovaný zástupce hlavního zástupce, navázal přímý kontakt s oběma smluvními stranami za účelem sjednání všech podmínek smlouvy, avšak za podmínky, že jeho činnost není omezena na zajištění části materiálních úkonů souvisejících se smlouvou.

39 Mimoto sama skutečnost, že podmínky smlouvy o úveru byly předem stanoveny jednou ze smluvních stran, nemůže jako taková bránit poskytnutí služby sjednávání ve smyslu čl. 13 části B písm. d) bodu 1 šesté směrnice, neboť jak vyplývá z předchozího bodu, činnost sjednávání se může

omezovat na upozornění smluvní strany na příležitosti k uzavření takové smlouvy.

40 V důsledku toho je třeba na druhou položenou otázku odpovědět v tom smyslu, že okolnost, že osoba povinná k dani nemá smluvní vztah s žádnou ze stran smlouvy o úvru, k jejímuž uzavření přispěla, a že nenavázala přímý kontakt s žádnou z uvedených smluvních stran, nebrání tomu, aby uvedená osoba povinná k dani poskytovala službu sjednávání úvru osvobozenou od daně ve smyslu čl. 13 části B písm. d) bodu 1 šesté směrnice.

K nákladům řízení

41 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení vzhledem ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (první senát) rozhodl takto:

1) **Okolnost, že osoba povinná k dani analyzuje majetkovou situaci jí vyhledaných zákazníků s cílem zprostitkovat jim úvr, není překážkou uznání existence plnění spočívajícího ve sjednání úvru, které je osvobozeno od daně ve smyslu čl. 13 části B písm. d) bodu 1 šesté směrnice Rady 77/388/EHS ze dne 17. května 1977 o harmonizaci právních předpisů členských států týkajících se daní z obratu – Společný systém daní z přidané hodnoty: jednotný základ daně, pokud s ohledem na výše uvedené prvky výkladu musí být plnění spočívající ve sjednání úvru nabízené uvedenou osobou povinnou k dani považováno za hlavní plnění, k němuž je poskytování majetkového poradenství plněním vedlejším, takže toto vedlejší plnění sdílí s hlavním plněním stejný daňový režim. Vnitrostátnímu soudu přísluší určit, zda se o takový případ jedná ve sporu, o němž rozhoduje.**

2) **Okolnost, že osoba povinná k dani nemá smluvní vztah s žádnou ze stran smlouvy o úvru, k jejímuž uzavření přispěla, a že nenavázala přímý kontakt s žádnou z uvedených smluvních stran, nebrání tomu, aby uvedená osoba povinná k dani poskytovala službu sjednávání úvru osvobozenou od daně ve smyslu čl. 13 části B písm. d) bodu 1 šesté směrnice 77/388.**

Podpisy.

* Jednací jazyk: němčina.